

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1701/2520

นายประเทศ วงศ์กาฬสินธุ์โจทก์ นายวิเศษ กิ่งเพชรรัตน์ กับพวกล.

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 420, ป.พ.พ. มาตรา 1719, ป.พ.พ. มาตรา 1720, ป.พ.พ. มาตรา 1724, ป.พ.พ. มาตรา 1736, ป.พ.พ. มาตรา 1740

ย่อ / หลักกฎหมาย

ผู้จัดการมรดกมีอำนาจขายฝากทรัพย์สินมรดก (อ้างคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1236/2491) เมื่อขายแล้วไม่แบ่งเงินให้ทายาทก็เป็นเรื่องระหว่างผู้จัดการมรดกกับทายาทที่จะว่ากล่าวกันต่างหาก หากทำให้นิติกรรมซื้อขายที่ผู้จัดการมรดกทำไปเป็นโมฆะไม่ กรณีที่เจ้าพนักงานที่ดินรับจดทะเบียนขายฝากให้แก่ผู้จัดการมรดกโดยมิได้สอบสวนว่าทายาทได้ยินยอมและผู้จัดการมรดกมีเหตุผลในการขายสมควรอย่างไรหรือไม่นั้น ไม่เป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่อ เพราะไม่มีหน้าที่ต้องปฏิบัติเช่นนั้น

คำพิพากษา

คดีนี้โจทก์ฟ้องว่า โจทก์ นายปกครอง นายประวัติ และนายประจักษ์ วงศ์กาฬสินธุ์ เป็นบุตรของนายสิงห์ นางเทพ วงศ์กาฬสินธุ์ นางเทพถึงแก่กรรมนานแล้วส่วนนายสิงห์ถึงแก่กรรมเมื่อ พ.ศ.๒๕๑๑ มีที่ดินมรดกเป็นทีนา ๒ แปลง ที่ดินปลูกบ้าน ๓ แปลง นายปกครอง วงศ์กาฬสินธุ์ ได้เป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายตามคำสั่งศาล แล้วได้สมคบกับจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นผู้ช่วยเจ้าพนักงานที่ดินทำนิติกรรมขายฝากที่ดินปลูกบ้านมรดกแปลงหนึ่งไว้กับจำเลยที่ ๒ โดยจำเลยที่ ๑ มิได้สอบสวนว่าทายาทอื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยหรือไม่ ผู้ขายมีเหตุผลและความจำเป็นอย่างไรที่จะต้องขาย เป็นการประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง นายปกครองไม่ได้เฝ้าถอนภายในกำหนดที่พิพาท จึงตกเป็นสิทธิแก่จำเลยที่ ๒ นิติกรรมขายฝากดังกล่าวจึงเป็นโมฆะ จำเลยที่ ๓ ได้ซื้อที่พิพาทจากจำเลยที่ ๒ และ จำเลยที่ ๔ ได้ซื้อที่พิพาทจากจำเลยที่ ๓ เป็นการซื้อโดยไม่สุจริต จึงขอให้ศาลพิพากษาเพิกถอนนิติกรรมทั้งหมด จำเลยที่ ๑ ให้การว่าไม่ประมาทเลินเล่อ และไม่มีหน้าที่สอบสวนหาข้อเท็จจริงตามที่โจทก์ฟ้อง จำเลยที่ ๒, ๓ และ ๔ ให้การว่าได้ซื้อที่พิพาทโดยสุจริต ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า นายปกครองในฐานะผู้จัดการมรดกมีอำนาจขายฝากที่พิพาท โดยไม่ต้องรับมอบหมายจากทายาทอีก จำเลยที่ ๒ ทำการโดยสุจริต ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยถึงจำเลยที่ ๓ และที่ ๔ โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๗๒๔ ประกอบด้วยมาตรา ๑๗๓๖ และมาตรา ๑๗๔๐ นายปกครองมีอำนาจขายฝากทรัพย์สินที่พิพาทให้แก่จำเลยที่ ๒ ได้ ทั้งนี้ ตามนัยคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๓๖/๒๔๙๑ ระหว่างนายบุญเลิศ สุภากร โจทก์ นางสาว แสงแวว กับพวก จำเลย ที่โจทก์ฎีกาว่านายปกครองไม่มีความจำเป็นจะต้องขายทรัพย์สิน เมื่อขายแล้วไม่แบ่งเงินให้ทายาท เป็นการไม่ปฏิบัติหน้าที่ของผู้จัดการมรดกตามกฎหมายนั้น เป็นเรื่องระหว่างผู้จัดการมรดกกับทายาทที่จะว่ากล่าวกันต่างหาก หากทำให้การซื้อขายที่นายปกครองทำไปเป็นโมฆะตามที่โจทก์ฎีกาไม่ จำเลยที่ ๑ ทำการประมาทหรือไม่นั้น ปรากฏว่านายปกครองกับจำเลยที่ ๒ นำโฉนดพิพาทไปหาจำเลยที่ ๑ ที่สำนักงานที่ดิน แล้วนายปกครองขอขายฝากที่พิพาทให้จำเลยที่ ๒ จำเลยที่ ๑ ตรวจโฉนดแล้วมีชื่อนายปกครองเป็นผู้รับโอนที่พิพาทจากนายสิงห์ในฐานะผู้จัดการมรดก จำเลยที่ ๑ จึงทำ

นิติกรรมขายฝากให้ ดังนี้ แม้จำเลยที่ ๑ จะมิได้สอบสวนว่าทายาทของนายสิงห์ได้ยินยอมและนาย
ปกครองมีเหตุผลในการขายสมควรอย่างไรหรือไม่ก็ไม่เป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความ
ประมาทเลินเล่อ เพราะจำเลยที่ ๑ ไม่มีหน้าที่ต้องปฏิบัติเช่นนั้น สำหรับจำเลยที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๔
นั้น ศาลฎีกาพิจารณาแล้วเห็นว่ารับซื้อที่พิพาทไว้โดยสุจริต จึงพิพากษายืน

องค์คณะ

พิทยา มงคล · คมกริช นุรักษ์ · ไพโรจน์ ไวกาสี

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/1701/2520>